

ДОБРИ ЖОТЕВ
ЯЗОН, ГОСПОДАРТ НА
ЗЛАТНОТО РУНО

chitanka.info

На Р. Ралин

... А само как тръгнахме някога!
И шумни! И весели!
Град Йолк
ни изпрати със почести,
с каквито изпращат царе.
И иначе как —
аргонавският поход събра
несломявани в битки юнаци
от цяла Елада.

Сам Херкулес беше сред нас,
наметнат със лъвската кожа.
До него —
синът на Егея, Тезей,
красив
като сън на девица.
На кораба стъпи усмихнат
Орфей от Родоп
със своята лира,
по-силна от меча на Херкулес.
Дойдоха Калаит и Зет,
синовете крилати
на студения вятър Борей.
И още колцина юнаци!
И още колцина!

Как можехме ние тогава
да знаем,
че в пътя до древна Колхида
и златното руно

са нужни не само победи
над вражи войски
и чудовища?...

Не, нищо не знаехме! Нищо!
И сбрани на Арго, избрахме
за вожд
богоравния Херкулес.
А той,
от тщеславие някакво,
отказа и мене посочи.
Очаквал е втора покана!
Но завист към него таяха
мнозина юнаци,
та с тънка усмивка приеха
да бъда водителят аз!

Аполоне,
ти, който предрече успех,
защо не ни каза тогава,
че още
нетръгнали в похода,
търпим поражение?
Даже знак не подаде!
Защо?

И ние, доволни от себе си,
със закачки и смях
за кормчия поставихме Титий.
Линкей,
който виждаше всичко,
дори под земя и вода,
застана отпред.
И след многошумната радост
безсмъртният Арго,
затрупан в цветя
и лаврови клони,

откъсна се бавно от кея
и тръгна на път,
устремен като светъл копнеж.

Закрилнице Херо!
Така ни обичаше ти!
Със твоята помощ успяхме
да надвием
и нощните бури,
и летящите харпии,
и страстта
към жените от Лемнос.

А как позволи да оставя
в безлюдните дебри на Мизия
могъщия Херкулес?
Не си ли припомняш?
Там слязохме всички за отдих.
Той влезе в гората
да дири ела —
веслото му беше се счупило.
До днеска ме стряскат
жестоките думи, които
отправи към мен Теламон:
„Ти, Язоне, потегли без Херкулес,
във тъмното уж невидял,
че го няма сред нас,
защото
се плашиш от него,
за своята слава се плашиш!“

Беше прав!
И защо
не изтръгнах езика си,
преди да отвърна на правия:
„Грешиш, Теламоне,
бог Главк току-що извести ми,

че напусна ни Херкулес
по Зевсова воля!“

Лукавство, което роди
сто лукавства!
И в техните мъртви тресавища
нагазиха всички победи
над злите титани
на остров Казик,
над Амик —
господар на Витиния.
Дори симплегадската слава
погълнаха те.

Симплегадски скали!
По-живи от живи ги виждам —
една срещу друга възправени,
и вденати в облаци,
раззейват неустово челюсти
и удрят се с грохот.
А морето клокочи край тях
и изстрелва вълни,
и увива въртопи между им.

Страх полази в гърлата ни чак!
Но на никого мисъл не мина
да тръгнем обратно.
Като ястреб
пред полет светкавичен,
кормчията Титий приведе се,
впи поглед в скалите настръхнали,
а дългите пръсти
във кормилото впи.
Във ръцете ни яки веслата
извиха лопати —
готови за мах.

И когато скалите отново
заразтваряха паст,
Арго совна снага между тях.
Но попадна във пъкъла.
Задържа го въртоп
и засмука
надолу
към бездната.
А скалите една на друга
поеха обратно.

Страшен миг!
И тогава Орфей от Родоп
застана сред нас
и вгледан в безумството морско,
задържа чудесните струни
на своята лира.
Душите ни, свити от ужас,
се разтвориха, в миг
осенени от вечност.
Само бог Аполон би могъл
да изтръгне
подобно съзвучие.

И случи се чудото!
Талазите — кучета бясни,
сякаш
от длан на вълшебник погалени,
прибраха езици
и легнаха ничком.
Симплегадските страшни скали
замряха
с разтворени челюсти —
неподвижни навеки,
И Арго, понесен от звуците,
премина оттатък.

По-хубаво щеше да бъде
да бяха ни смлели скалите
и смесили с водните пръски,
наместо в най-светлия миг
Юнакът Идас
да отвори уста
и да викне пред всички:
„Мъже аргонавти,
не чудната лира Орфеева —
спаси ни
богиня Палада.
Видях я с очите си как
повелѝ на вълните да спрат
и как
със ръцете си силни
задържа Симплегадите!“

Кой може човешкия мозък
да преброди и каже: „Дотук!“,
та и аз да проникна и зная
защо го направи Идас?

Но Орфей
вдигна меч срещу него.
Калаид и Зет — синовете
на студения вятър Борей
и другари Орфееви —
се втурнаха в боя.
Теламон
взе страна на Идас.
И колцина юнаци,
обзети от лудост, наскочаха.

Тогава Анкей,
дето врязваше поглед
под земя и вода —
във душите им мигом

надзърнал,
сведе мрачно чело
и се хвърли в морето.
А Калаид и Зет,
разгневени,
на крилата си взеха Орфей
и напуснаха Арго.

Злощастният Арго!
Когато великият Арг
го е готвел за похода,
а Атина вбила е в него
парче
от свещения дъб,
за да бъде безсмъртен,
дали е видял участи му?

Натам все беди ни пресрещаха.
Безчет плитчини
и подводни скали
се препречиха в пътя ни.
А нямахме вече
Анкей,
за да вижда къде са скалите.
Нито Херкулес
със длан да ги чупи.
Ни Калаид и Зет
да ни вдигат
с крилата си мощни,
щом в плитко заседнем...

Човешки позор,
как сплотяваш ти своите жертви!
Отбихме на някакъв остров.
Попаднахме там на Медея —
дете на овчари.
Проклета да бъде!

Към хитрост подстори ни тя.

*... Та колко ли хитрост е нужна,
наместо
да стигнеш далечна Колхида,
да кажеш,
че си я достигнал!
Че в битка
с най-страшния дракон
извоювал си златното руно,
че руното взел е бог Главк
да го пази... Та цяла Елада
да бъде щастлива.*

*Не, не мога!
Простете ми, живи и мъртви!
Напусто мълчах —
лъжа, преживяла и вечност,
лъжа ще си бъде
и истина няма да стане.*

*Олимпийци при звездни!
Преминахме ние през сприи,
през смърти.
Симплегадските страшни скали
преминахме даже.
Едно не можахме, едно —
да преминем
през себе си!*

*Несметни са дните и нощите,
откакто
ни срещнаха с вик
на родния бряг във Тесалия,
във родния Йолк,
без никой да сети,
че с измама*

се върнахме,
че Арго след нашето слизание,
отплава самичък
със клюмнали скръбно весла!

Безсмъртният Арго!
Къде ли платната му бели
припърхват на вятъра
и стрелната бяла пътека
догоня го?
Къде ли пресрещат носа му
вълни тежкосини
и рязнати бягат встрани,
за да станат крила
на летежа му?

Да можех да зърна за миг
дали върху него
и днес
аргонавти пътуват.
И могат ли те този път
и могат ли те
да преминат през себе си!

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.